

Indhold

Aztekerne.....	1
Cortéz & motecuzoma:.....	1
Et samfunds udviklingstrin	2
Geografisk inddeling og afgrænsning	2
Aztekerne.....	2
Oprindelse og tidlig historie	2
Tremagtsforbundet	3
Rigets udstrækning.....	3
"Blomsterkrigene"	3
Samfundets opbygning.....	3
Herskeren	3
Den herskende klasse	4
Middelklassen.....	4
Præsteskabet	4
Købmændene	4
Håndværkere	5
Almuen	5
Verdensopfattelse og religion	5
Kalendersystemer.....	5
Verdensopfattelse	5
Universet	6
Den 5. sol.....	6
Disse fik liv efter døden:.....	6
Guderne.....	6

Aztekerne

År 1000 nåede vikingerne til Nordamerika, de døbte det Vinland.

Senere fandt Columbus landet i år 1492. De erobrede aztekerne samt inkariget

Cortéz & motecuzoma:

De troede spanierne var en slags guder. Herskeren Motecuzoma mente Cortéz var selveste guden Quetzalcoatl.

De var begge skæggede, de kom fra øst. Guddommelige våben(kanoner), store hjorte (Heste)

Et samfunds udviklingstrin

Femdeling;

Smågrupper(30-100 mennesker som nomader)

Stammesamfund

Begyndende høvdingestyre

Faktisk høvdingestyre

Egentlig statsdannelse

Geografisk inddeling og afgrænsning

Latinamerika = Mexico, Mellemamerika og Sydamerika.

Mellemamerika= Ikke dækkende over helt enstydige områder

Mesoamerika= Mexico, Belize, Guatemala og El Salvador.. Fælles kulturtræk samt omfatter de væsentligste af de indfødte højkulturer.

Afgrænses i begyndelsen af 1500-tallet mod øst af den mexicanske golf samt mod vest af Stillehavet.

Nordside = ørken

Aztekerne

Oprindelse og tidlig historie

Sprog= nahuatl

Kommer til mexicodalen i 1200tallet, kom sidst af talrige indvandrede folkefærd

Slog sig ned på vestsiden af en sø, overfor deres senere hovedstad: Tenochtitlan

Deres stammegud: Huitzilopochtli, som havde forudset at de skulle blive mægtige. En ørn siddende på en kaktus og spise en ørn= Deres hovedstad: År 1325

Chinampas = Kunstige søer af flettede grene

Aztekerne allierede sig med den mægtigste by i Mexicodalen: Atzacotalco.

Det begyndte at gå dårligt for Atzacotalcoerne, og Aztekerne slog sig sammen med Tetzaco fra østbredden og Tlacopan fra Vestbredden.

Tremagtsforbundet

Der begyndte at ske erobringstogter

I slutningen af 1400-tallet var langt størstedelen af den mesoamerikanske befolkning indbyggere i aztekerriget

Rigets udstrækning

Man skelnede mellem krigsførelse (Give unge mulighed for at få erfaringer + krigsfanger, som blev ofret til guderne) og erobring (økonomisk kontrol over landområderne samt den her værende produktion af forbrugsvarer)

Grøn fjer fra quetsaluglen værdsatte de højt til deres dragter ved ceremonier.
Cacaobønner (betalingsmiddel)

"Blomsterkrigene"

Mod syd dominerede staten Yopotzingo og nogle mindre mixtekiske kongedømmer.

Maya-bystaterne dominerede sydøst.

Tarascanerne dominerede mod nordvest.

Tlaxcalaerne dominerede i midten og sluttede sig senere til spanierne

Man aftalte regelmæssigt at mødes og have krig (Til krigsfanger)

Man kaldte disse krige for blomsterkrige

Samfundets opbygning

Der er mulighed for at ændre samfundsklasse i den sociale rangstige

Herskeren

Kejser/Hersker = Tlatoani, som betyder "Den der tager ordet som den første"

Første hersker blev udnævnt i året 1376.

Det var ikke arvelidt embede selvom det ofte var fra samme familie. Herskeren blev udpeget i et valgkollegium, som er de højeste militære og civile embedsmænd samt præster.

Herskerens vigtigste poster:

1. Øverskommanderende i krig
2. Den øverste dommer
3. Administrator af statsindtægterne gennem de stadigt voksende skatter og afgifter fra undertvungne områder
4. Ansvarlig for at oprettelse af fødevaredepoter til imødegående af hungerkatastrofer
5. Besad visse højtstående religiøse funktioner i forbindelse med de hyppige højtidsfester

Han var dog ikke enevældig.. Han skulle rådføre sig med rigets øverste personligheder, både civile, militære samt religiøse.

I 1400tallet blev han betragtet som guddommelig

Den herskende klasse

Herskerens familie (*Pipiltin*)

Overklasse, der takket være især militære fortjenester var nået til tops i samfundet(*tecutin*) = overklassen.

Der var mange familiemedlemmer, da flerkoneri var tilladt.

Selvom der oftest bare var en regelmæssig kone, trak det ikke de andre koners rettigheder ned.

Øverstkommanderende for hæren, de civile embedsmænd med den højeste rang, de højtstående præster, borgmestre over hovedstadens kvarterer og de øverstkommanderende + krigere der havde gjort sig fortjent til det.

Middelklassen

Laverestående officerer i hæren, embedsmænd i den juridiske og økonomiske administration og i præsteselskabet.

Købmændene og visse håndværkergrupper.

Hovedparten udgjorde underklassens mænd.

Den økonomiske og juridiske administration udgjordes af:

1. Guvernørerne for bestemte byer og steder
2. Embedsmænd der tog sig specielt af administrationen + skatter
3. Dommere

Folk fra overklassen blev straffet hårdere.

f.eks. Var en meget voldsom forbrydelse at vise sig offentligt beruset. (overklassen blev henrettet mens de andre klasser blev glatraget)

Præsteselskabet

Afgørende fundament i aztekerriget.

Gudsdyrkelse

Beskæftigelse med undervisning af den herskende classes børn

Her lærte de skrivning, matematik og historie

Andre børns skolegang blev lagt vægt på krigerhåndværket og dyrkelse af jorden.

Præster beskæftigede sig også nogle gange med spådoms og lægekunst.

Købmændene

Vigtig foretællelse i aztekersamfundet

Majs, blomster, grøntsager, fjerkræ, skaldyr, klædestoffer, sko, drikkevarer.

Marked i Tlatelolco.= 50.000 besøgende

Ingen mønter = guld, sølv, ædelstenene som jade, turkis og smaragder blev kun brugt som smykker.

Bomuldstæpper - dragter, små hakker, økser af kobber o frem for alt cacaobønner blev brugt som betalingsmiddel

Man havde svært ved at ophobe rigdom da hverken bomuld eller cacao kunne holde sig. Købmændenes rolle at sørge for importen af vigtige luksusvarer fx ædelstene og de grønne fjer fra quetsalfuglen til udsmykning, derfor var de respekterede i samfundet.

Straffen for at overfalde en købmand var hård!
Handlende blev brugt som spioner på grund af deres kentegegn til områderne.
De havde stor indflydelse på samfundet.

Håndværkere

De stod uden for den almindelige samfundsgruppe: dog ikke så mange kilder om dem.
De deltog hverken i dyrkelse af jorden eller i krigsførelsen.
Deres samfundsplads var statisk
Købmændenes status var dynamisk

Almuen

Undergruppen var delt ind i forskellige underklasser; Arbejdere, fæstere og slaver

1. Macehualtin, som er arbejdere. Skolen bestod hovedsageligt i at lære om agerbrugsdyrkelse, våbenbrug og krigsførelse. ((Skole = Calpulli) Børn af arbejdere kan ikke blive købmænd eller håndværkere. De kunne dog godt ændre social rang ved ærefuld begivenhed på slagmarken.
2. Landarbejderne (fæsterne) De havde ikke de rettigheder eller pligter der var tilknyttet til aztekernes samfund. Fæsterne blev på stedet, selvom landet blev solgt eller skiftede ejermand på anden vis. De var stavnsbåndene
3. Slaverne, De var nederst i samfundet. Slavernes rettigheder var der i modsætning til romernes slavers rettigheder. Han måtte ikke bare behandle slaven som det passede ham. Slaver kunne eje jord. Han kunne kæbe sig fri. En slaves børn var frie. Efter tre ganges videresalg kan slaven sælges til ofring.

En anden type slaver var krigsfanger, der altid blev ofret
Sidste type slave er slave købt i fjendtligt område.
Begge dem er sikre på at blive henrettet på et tidspunkt.

Verdensopfattelse og religion

De anvendte indviklede kalendersystemer. Man ønskede at tilpasse alt efter et system af forudsigelser

Kalendersystemer

Man anvendte to kalendersystemer ved siden af hinanden.

Man inddelte året i 18 måneder af 20 dage og 5 overskydende dage

Månederne blev opkaldt efter en religiøs fest. De 5 overskydende dage måtte man ikke planlægge noget de var nyttesløse og ikkeeksisterende.

Ved de fleste fester var der menneskeofringer.

Et andet kalendersystem blev bygget på rækkefølgen af tallene 1 - 13.

Disse tal blev kombineret med tyve forskellige dag-tegn i en uforanderlig rækkefølge. I løbet af 260 dage (13x20) blev alle kombinationer gennemløbet og kalenderen startede forfra igen.

Verdensopfattelse

Det kunne anbringes i både et vandret og lodret system.

Centrummet var jorden, der havde form som et hjul og var omgivet af hav på alle sider.

Over jorden strakte universet sig i fire retninger, og de fire verdenshjørner havde hver deres positive eller negative betydning.

Det lodrette system var at der var tretten himle og under ni helveder.

Universet

Verden var skabt 5 gange og gået til grunde 4. De befandt sig derfor i den 5 sol.
Kun få dyr og mennesker havde overlevet de andre tidsaldre.

Den 5. sol

Den er dømt til at skulle tilintetgøres på et tidspunkt. Det var først efter at guderne havde ofret sig ved at kaste sig på ilden, at solen begyndte at stige op på himlen.

Solen kun holdes i bevægelse ved offerdøden. Dommedag kunne udsættes.
Når den 5 sol slukkes ville der komme uhyrer og opsluge menneskeligheden.
Det vil finde sted i slutningen af en 52års periode.
Den aztekiske religion er pessimistisk.
Skæbnen var dystert og fuld af afsavn.

Livet var kun en drøm.
Kun en minoritet kunne forvente et bedre liv efter døden.
Livet efter døden blev ikke bestemt af hvordan man levede men hvordan man døde.

Disse fik liv efter døden:

Krigere, der blev dræbt i slag + ofret til guderne
Kvinder, der døde i barselsengen
Mennesker der omkom under naturkatastrofer som oversvømmelser og jordskælv
Børn der døde som små

Guderne

Der var mange aztekiske guder: ikke alle var lige vigtige

Disse guder kom fra forskellige folkeslag der blev en del af aztekerne.

Den vigtigste og ældste af guderne var Huitzilopochtli, fordi den altid havde været stammeguden.
Han repræsenterede den flammende middagssol + krigs og skabesgud.
En anden gud hed Tlaloc (gud for regnen)

